

FÉMMÉ DERMEDT SZIKRÁK

„Egy nap azt vettem észre, hogy úgy érzem magam a műteremben, mint egy gladiátor az arénában.”

Interjúnk decemberben készült a Loppianóban élő művésszel.

Vizsolyi László

JOHAN LAU KWOK HUNG 1953-ban Hong Kongban született. Alig húszévesen érkezett Európába, a fokolarinók iskolájába. 1985-ben ismertük meg egymást, Rómából Loppianóba utazva. Azóta Hung már elismert szobrász.

– Hivatásodat a Fokolárban találtad meg, egyike vagy az első kínai fokolarinóknak. Hogyan lett belőled szobrász?

– A loppianói iskola után a Gen Rosso együtteshez kerültem. Délétöntönként bejártam a Képzőművészeti Akadémia szobrász tanszékére Firen-

zébe, ahol nagy lelkesedéssel szívtam magamba mindent, ami az alapokat jelentette később. Délutánonként pedig a Gen Rossoval próbáltam, énekeltem és táncoltam, egyszerűen a művészet színpadi kifejezésvilágában éltem. A nyári hónapok turnéi során bejártuk Olaszországot és sok egyéb országot, ahol számtalan művészt ismerhettem meg. Számomra ez azért volt fontos, mert kapcsolatom velük saját művésztudományomat tudatosította.

– Néhány év után mégis elbúcsúztál a Gen Rossótól, Olaszországtól, sőt, egy időre hátat fordítottál a művészetnek is.

– Igen. 1981-ben, hat gazdag év után szögre akasztottam a balettcipőt, letettem a vésőt és szinte minden kapcsolatam megszűnt a művészettel. A Fülöp-szigetekre kerültem, ahol nyolc évig a New City, az ottani „Új Város” helyi kiadójában dolgoztam, cikkeket gépeltem, és az újságot szerkesztettem. Ezekben az években – amiket a „művészeti doktorátus éveinek” nevezek ma tréfásan – azt értettem meg, hogy egy szobrász számára nem a technika a legfontosabb. Kell, hogy a művész szabad legyen az anyagtól, még akkor is, ha csak egy adott technikán keresztül tudja kifejezni magát. Sokkal fontosabb, hogy a kreativitás ajándéka legyen meg benne, ami több mint a technika.

A tehetség egy sivatagi kúthoz hasonlítható. A mélyben rejlő víz, a kreativitás, képes a sivatagban is életben tartani. Sőt, egyszer csak forrásként buggyanhat a felszínre, egészen váratlanul. Velem is így történt. Nyolc év elteltével kezdtem ismét szobrászkodni. Ekkor találtam

Három elem játsza a fő szerepet esztétikai keresésében és műveiben: az absztrakció, a szintézis és a linearitás.

rá arra a technikára, amivel ma is dolgozom.

Ez Svájcban történt, ahol egy lengyel fokolarinó megtanított hegeszteni. Igazi „heuréka” volt, mintegy a véletlen folytán fedeztem fel, amivel ma tökéletesen ki tudom fejezni magam, úgy érzem. Az első elismeréseket is ekkor kaptam a munkáimért.

Négy év után Svájcban nem maradhattam tovább, Koreába kerültem. Ott nem vassal dolgoztam, a feladatomban a „lelkek formálása” volt. Nyolc év a Fülöp-szigeteken és hét év Koreában: ez összesen tizenöt év, amíg nem szobrászkodtam. Ezután kaptam a meghívást, hogy csatlakozzam a Mozgalom Loppianóban működő művészcsoporthoz. Így 2000 januárjától ismét itt élek.

– Mondanál egy kicsit többet az általad alkalmazott technikáról?

– Valaki „metalmorfózisnak” keresztelte el. Tetszik ez az elnevezés, mert sok mindent takar és bizonyos értelemben programot is jelent. A metamorfózis nem csak külső átváltozást, hanem a felszínen túlmutatást, mélyben történő átalakulást jelent. A vas cseppfolyóssá válik, halmozállapotát megváltoztatja, majd néhány másodperc múlva ismét megmerevedik. A „metalmorfózis” elnevezés segített az utóbbi években esztétikai keresésben. A szobraim áttetszőbbek lettek, egyre kevésbé koncentrálok a felületi formákra, inkább esetvonásokhoz hasonlóan vonalakat rajzolok a térben. Szobrokat készítek – háromdimenziós alkotásokról van szó, mert van mélységük, szélességük és magasságuk – mégis, bármelyik oldalról szemléljük

őket, a vonalaké a fő hangsúly, mintegy térben készült rajzok ezek. Néha azonnal a térben dolgozom, minden előzetes tanulmány nélkül. Máskor, főleg ha anatómiai részletekről van szó, akkor tanulmányrajzokat készítek előbb. Nincs pontos forgatókönyvem.

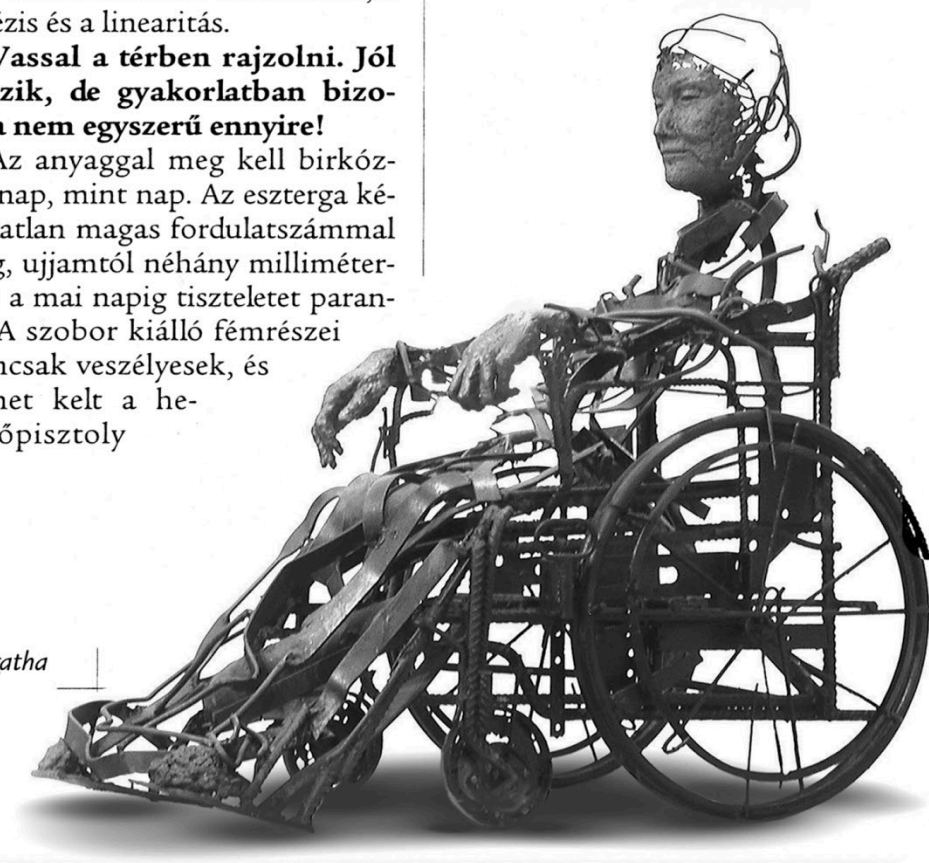
Nagyon a sajátomnak érzem ezt a kifejezési módot. Lassan tudatosult bennem, hogy a gyökereimből került felszínre valami. A kínai művészet ugyanis elsődlegesen vonalakra épül. Talán lehetne lineáris művészetnek is nevezni, elég, ha a kalligráfiára gondolunk. Három elem játsza a fő szerepet esztétikai keresésben és így műveimben: az absztrakció, a szintézis és a linearitás.

– Vassal a térben rajzolni. Jól hangzik, de gyakorlatban bizonyára nem egyszerű ennyire!

– Az anyaggal meg kell birkóznom nap, mint nap. Az eszterga kése irdatlan magas fordulatszámmal pörög, ujjamtól néhány milliméterre. Ez a mai napig tiszteletet parancsol. A szobor kiálló fémrészei ugyancsak veszélyesek, és félelmet kelt a hegesztőpisztoly

3100 fokok lángja, mely fokozott robbanásveszélyt is jelent a gázpalcok mellett... Egy nap azt vettem észre, hogy úgy érzem magam a műteremben, mint egy gladiátor az arénában. Vagy ő – vagy én! Nem volt harmadik lehetőség. Állandó küzdelemben voltam az anyaggal: le kellett gyűrnöm a vas ellenállását.

Jó idő telt el így, amikor egyszer felmerült bennem a kérdés: helyesebb az anyaggal ilyen kapcsolatban lenni? A művészettörténészek mondják, hogy Michelangelo egész életművének a kulcsa az anyaggal folytatott küzdelemben keresendő. Én is küzdöttem, és le is győztem a vas el-

Agatha

A hegedűművész

tam, ahogy csak akartam. De addigra a vas már nem vas volt többé, megfosztottam vas mivoltától. Megértettem, hogy nem bánhatok így vele. Jobban kell tisztelnem a vasat, párbeszédbe kell lépnem az anyaggal. Lemondtam hát a virtuóz megmunkálásról, és felhagytam a felületek képességeimet igazoló aprólékos kidolgozásával. Ehelyett hagyom, hogy a vas is szóhoz jusson, hogy kimondhassa önmagát. Meghagyom a rozsdát, és a vaspalcát meghagytam vaspalcának...

– Milyen befolyása van a közösségi lelkiségnek a munkásságodra?

– Az Abba Iskola egyik alapvető gondolata segített, hogy megértsek egy fontos dolgot: a három isteni személy mind egymás felé fordul és nem önmaga felé. Az Atya a Fiú felé, a Fiú az Atya felé, egyik dicsőíti, és kiemeli, kinyilatkoztatja a másikat. Én művész vagyok, szobrász. Nem vagyok

szont hagyom, ha egy filozófus vagy egy költő, aki valamit felfedezett munkáimban, hitelesen bemutasson és magyarozza szobraimat, mintegy „lefordítson” a saját nyelvére.

Nem új dolog, hogy egy művész közösséget keres más művészekkel. Közismert például, hogy Van Gogh nagyon szeretett volna együtt dolgozni másokkal. Igaz Gauguinnel ez nem sikerült neki. Sok művészen ott a vágy, hogy az alkotás közben is folyamatos kapcsolatban legyen másokkal, akik munkájában inspirálják, kritikai vagy megerősítő észrevételeikkel segíteni tudják. A Mozgalomban „szinergiának” neveztem el ezt a fajta közösségi jelleget. Mindenki hoz magával valamit, és ezeknek a különböző energiáknak találkozási pontjában kipattan valami egészen újnak a szikrája. Ilyen tapasztalatot élünk meg néhányan Loppianóban. ■

Arad, 2005. május 20–29.

John Lau Kwok Hung kiállít az első Aradi Kortárs Nemzetközi Képzőművészeti Biennálén. A rendezők szándéka szerint ez a biennálé a kortárs képzőművészet egyik legrangosabb európai fórumává válik. A cél, hogy megkönnyítsék a már közismert, illetve még ismeretlen festők, szobrászok, főtűs és számítógépes művészek és a közönség közötti találkozási pontjában kipattan valami egészen újnak a szikrája. Ilyen tapasztalatot élünk meg néhányan Loppianóban. ■

További információ olvasható angol, román, spanyol és olasz nyelven:
http://www.aradbiennale.org/index_en.htm